

Sygn. akt IV CSK 179/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Nadleśnictwu M.
o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 14 stycznia 2016 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 30 października 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 30 października 2014 r. oddalił apelację pozwanego Skarbu Państwa – Nadleśnictwa M. od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od pozwanego na rzecz S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwotę 73174,10 zł z odsetkami tytułem odsetek za opóźnienie z zapłatą za wykonane roboty budowlane.

Sąd ustalił, że powód jako główny wykonawca robót budowlanych zawarł umowę podwykonawczą z A. G. na wykonanie określonych robót budowlanych i na dzień złożenia faktury nie okazał pozwanemu dowodu ich rozliczenia z podwykonawcą. Sąd uznał, że skoro powód nie przedstawił pozwanemu umowy podwykonawczej to nie może być stosowany do oceny dochowania przez pozwanego terminu zapłaty wynagrodzenia § 6 ust. 5 umowy stron, podług którego „wykonawca otrzyma wynagrodzenie za wykonane prace dopiero po uprzednim przedłożeniu zamawiającemu dowodu rozliczenia się z wykonanych prac z podwykonawcą”.

Skarga kasacyjna pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego – oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. – zawiera zarzut naruszenia art. 382, 381 k.p.c., art. 65 i 481 k.c. i zmierza do uchylenia tego wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z powszechnym poglądem odpowiedzialność solidarna inwestora z art. 647¹ § 5 k.c. jest odpowiedzialnością typu gwarancyjnego za cudzy dług, powstającą z mocy ustawy. Inwestor na jej podstawie może być zobowiązany nawet do dwukrotnej zapłaty wynagrodzenia za te same roboty budowlane; raz wobec wykonawcy na podstawie zawartej z nim umowy, a drugi raz wobec podwykonawcy na podstawie 647¹ § 5 k.c. Stąd, jak racjonalnie można założyć, po to, żeby uniknąć dwukrotnej zapłaty wynagrodzenia za te same roboty budowlane, ogólna zasada płatności wynikająca z § 2 ust. 6 umowy uległa w jej § 6 ust. 5 i 6 istotnej modyfikacji w sytuacji, gdy roboty objęte umową (lub ich część) byłyby wykonywane przez podwykonawcę. Wykonawca, w myśl jej § 6 ust. 5 i 6 został zobowiązany udokumentować, najpóźniej w dniu złożenia faktury końcowej, że dokonał zapłaty całości należnych kwot podwykonawcom.

Niewątpliwie, modyfikacja zasady płatności wchodziła w rachubę w wypadku odpowiedzialności solidarnej pozwanego inwestora wynikającej z art. 647¹ § 5 k.c. Sąd Okręgowy uznał, że pozwany jej nie ponosi, gdyż umowę podwykonawczą przedstawił jemu podwykonawca, a nie wykonawca. Inaczej, że pozwany nie wyraził zgody przewidzianej w art. 647¹ § 3 k.c. niezbędnej do przypisania mu tej odpowiedzialności.

Z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń wynika, że podwykonawca w piśmie z dnia 19 listopada 2012 r. poinformował pozwanego o umowie podwykonawczej i wykonywanych przez niego na jej podstawie robotach budowlanych. Poza tym, że powód w odpowiedzi na zapytanie pozwanego z dnia 23 listopada 2012 r. potwierdził wykonanie i wykonywanie tych robót z udziałem podwykonawcy, oraz że pozwany pismem z dnia 3 grudnia 2012 r. powiadomił powoda o wyrażeniu zgody na powierzenie robót podwykonawcy.

Jeżeli zatem pozwany inwestor w piśmie z dnia 3 grudnia 2012 r. skierowanym do powoda jednoznacznie zaaprobował zawarcie umowy podwykonawczej, podstawowe znaczenie dla oceny, czy ponosi on odpowiedzialność solidarną z art. 647¹ § 5 k.c. wobec podwykonawcy ma indywidualizacja tej zgody w sensie podmiotowym (w odniesieniu do jej podmiotów) i przedmiotowym (w odniesieniu do jej treści). Nie ma natomiast znaczenia dla tej odpowiedzialności okoliczność, wbrew pogładowi Sądu Okręgowego, kto przedstawił umowę lub jej projekt inwestorowi (wykonawca lub inny podmiot), a nawet to, czy te dokumenty zostały w ogóle przedstawione inwestorowi w sposób określony w art. 647¹ § 2 k.c. Za nieuprawnione przeto przy ocenie odpowiedzialności solidarnej pozwanego z art. 647¹ § 5 k.c. należało uznać różnicowanie przez Sąd Okręgowy sytuacji w której umowę z podwykonawcą przedstawia wykonawca i sytuację, gdy tę umowę przedstawia podwykonawca. W obu bowiem przypadkach może dojść do wyrażenia przez inwestora zgody rodzącej tę odpowiedzialność.

Ubocznie, potwierdzenie przez powoda na zapytanie pozwanego z dnia 23 listopada 2012 r. osoby podwykonawcy oraz treści łączącego go stosunku umownego z podwykonawcą niepodobna odczytać inaczej, jak tylko wypełnienie

przez powoda obowiązku przedstawienia pozwanemu umowy podwykonawczej przewidzianego w § 6 ust. 5 umowy stron.

Przyjęcie odpowiedzialności solidarnej pozwanego z art. 647¹ § 5 k.c. wobec podwykonawcy uzasadniałoby liczenie biegu terminu do zapłaty wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane od dnia doręczenia przez powoda faktury wraz z dokumentami opisanymi w § 6 ust. 4, 5, 6 i 8 umowy. W świetle bowiem § 6 umowy sam dokument faktury bez tych dokumentów byłby niewystarczający do żądania zapłaty wynagrodzenia.

Skoro Sąd Okręgowy rozstrzygając w sprawie wyszedł z odmiennych założeń, zaskarżony wyrok nie mógł się ostać. Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.

kc